

Rozkład materiału i liczba godzin lekcyjnych do podręcznika *Lustra świata* cz. 1 Klasa I ,sem.1 2017/18

Zawiera lekcje dodatkowe (oznaczone gwiazdką *), których zrealizowanie zależy od decyzji nauczyciela; tematy oznaczone gwiazdką nie są wliczane do minimum godzin rozkładu materiału. Niebieskim kolorem zaznaczono mat. na poziomie rozszerzonym.

Do programu zostaną włączone filmy, spektakle, wystawy – w zależności od aktualnego programu kin , teatrów i muzeów.

I Tematyka pierwszych zajęć będzie związana z obiektami oglądanymi w muzeach: tj analiza dzieł plastycznych – obrazów, rzeźb. Pojęcie kultura-natura, sztuka wysoka i popularna, teksty kultury.(4)

Starożytność

Pierwsze spojrzenie:

1. Twoja cywilizacja ma wiele korzeni (wierzenia starożytnych Greków, typologia mitów) **(10)**
Uczeń samodzielnie czyta *Mitologię* J. Parandowskiego z uwzględnieniem wskazanych mitów.
  - Sprawdzian wiedzy o mitologii

Dzieła i arcydzieła – zwierciadła rzeczywistości **2. Gilgamesz – fr. (2)**

- Człowiek zbuntowany wobec własnego losu
- Wędrowanie – oswojeniem przestrzeni świata (*Sztandar z Ur.*)
- Homer: *Iliada* – wskazane fr.eposu;(4)
- Anakreont (1)
- Safona – utwory poetyckie(1)
- Tyrteusz (1)
- Mircea Eliade, *Chaos i kosmos* – fr.
- Zbigniew Herbert, *Przesłanie Pana Cogito* (sztuka interpretacji–liryka)

3. Owidiusz, *Metamorfozy* – fr. (2 + 1 R)

- Od Narcyza do narcyzmu (Bolesław Leśmian, *Dziewczyna przed zwierciadłem*)
- Ćwiczenia w opisywaniu dzieła sztuki: Michelangelo Merisi da Caravaggio, *Narcyz*
- Późniejsze (re)interpretacje archetypu Narcyza (Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, *Narcyz*; Salvador Dali, *Metamorfoza Narcyza*)
- Ćwiczenia w pisaniu maturalnej rozprawki (4)

4. *Platon, *Państwo* – fr. (2 + 1 R)

- Plotyn, *Enneady* – fr.
- Klasyczny ideał piękna i odniesienia do niego w kulturze współczesnej (Mieczysław Jastrun, *Mit śródziemnomorski. Eros* – fr.)

5* Wergiliusz, *Georgiki* – fr. (2)

- Miłość i śmierć – dwa odwieczne tematy sztuki (Jacek Malczewski, *Orfeusz i Eurydyka*)
- Samotność artysty
- Współczesne nawiązania do losów Orfeusza i Eurydyki (Safona, [*Gdy spocznieś kiedyś w grobie...*]; Jacek Trznadel, *Spojrzenie na Eurydykę* – fr.); **Rainer Maria Rilke, *Sonety do Orfeusza*;**

Jonasz Kofta, *Wołanie Eurydyki*)

6. Sofokles, *Król Edyp* (5 + 3)

- Mit jako tłumaczenie sensu znaczeń
- Konflikt – tragedia. Sytuacja bez wyjścia? Mediacja
- Kobiety. „My przecie słabe...”

W.Allen : *Jej wysokość Afrodyta*; J.i E. Coen : *Bracie gdzie jesteś* - wykorzystanie motywów antycznych

2

- Narodziny teatru i dramatu
- Początki sztuki aktorskiej
- Od starożytnych misterii do współczesnych reality show – dramy uczniów

Prace klasowe : rozprawka (4)

7*. Horacy, *Ody* (3)

- Poezja Horacego wyrazem stoickich i epikurejskich fascynacji autora (*Oda II 3*; *Oda I 9*; *Oda III 30*)

- Motyw nieprzemijalności sławy poetyckiej
- Dialog artystów ze stoicyzmem i epikureizmem (Jan Kochanowski, *Pieśń XX*; Kazimierz Wierzyński, *Szumi w mej głowie*; Édouard Manet, *Śniadanie na trawie*; Zbigniew Herbert, *Do Marka Aurelego*)

8. Biblia – analiza wybranych fragm.

Księga Rodzaju (2)

Księga Psalmów – fr. (4)

- Psalm: liryczna potrzeba rozmowy z Bogiem (Psalm 69; Psalm 130; Psalm 148)
- Biblijny wzorzec i późniejsze nawiązania (Hendrick ter Brugghen, *Dawid grający na harfie*; Tadeusz Nowak, *Psalm zabandażowany*)

Film : *Dekalog 1* r. K.Kieślowski (4)

9. Pieśń nad Pieśniami – fr. (2)

- Hebrajski wzór pieśni erotycznej
- Na czym polega poetyckość Biblii? (Zbigniew Kubiak, *Poezja Biblii* – fr.)
- *Współczesne inspiracje tekstem Pieśni nad Pieśniami (Wiliam Russel-Flint, *Pieśń nad Pieśniami*)

10. Księga Hioba – fr. (2)

- *Trudna nauka potrzeby pokory dawniej i dzisiaj* (Gaspere Traversi, *Hiob wyszydzany przez żonę*)
- Filozoficzne rozważania o granicy dobra i zła (Tadeusz Różewicz, *Widziałem Go*; Northrop Frye, *Wielki Kod. Biblia i literatura* – fr.; Leszek Kołakowski, *Job, albo Antynomie cnoty* –fr.)

Film : *Jabłka Adama* r.A.T.Jensen (4)

11. Księga Koheleta (2)

- Motywy wanitatywne nie tylko w Biblii – Edward Munch, *Łoże śmierci* (*Gorączka*)
- Prawdziwa mądrość nie przemija..., czyli o biblijnych refleksjach na temat życia (Czesław Miłosz, *Piosenka*; Anna Kamińska, *Twarze Księgi. Kohelet, czyli prorok Wątpienia* – fr.)

12. Apokalipsa św. Jana (2 + 1 R)

- Kiedyś nadejdzie koniec świata..., czyli człowiek wobec Sądu Ostatecznego · *Idea

sprawiedliwości Bożej w różnych religiach (Koran)

- Współczesne obrazy nieba jako miejsca wiecznego kontaktu z Najwyższym (Jan Lebenstein, Jeźdźcy Apokalipsy; Marta Deskur, *Nowe Jeruzalem*; Zbigniew Herbert, Sprawozdanie z raju; Anna Świderkówna, Biblia a człowiek współczesny –fr.)
- Nowy Testament: Ewangelia, Kazanie na górze, przypowieści, (4)

13*. „Promujemy czytanie” (1)

- Fascynacje literackie: uczniowie reklamują ukochane książki
- Lekcje głośnego czytania fragm. utworów.

• 14. Etgar Keret : *Kolonie Knellera* (4)

- Wizja piekła.
- Wędrowka bohatera.
- Motyw kobiety.
- Cechy gatunkowe opowiadania.
- Motyw piekła w sztuce.
- Co jest źródłem zła w świecie? (Tadeusz Różewicz, *Unde malum?*; Czesław Miłosz, *Unde malum?*)

15.* Eric Emmanuel Schmitt : *Oskar i Pani Róża*

Oswajanie śmierci. Motyw rozmowy z Bogiem.

16. Praca klasowa z omówieniem (3)

Język lustrem kultury (3)

17. Praca z tekstem współczesnym: Józef Majewski, *Ponowne zaczarowanie świata*.

Mitologiczna funkcja mediów tabloidowych – fr.

18. Frazeologia (frazeologizmy mitologiczne i biblijne)

19. Język jako system znaków. Funkcje języka

20. Teoria aktów mowy

Nie tylko do matury (3 + 3 R)

21. Głosy o epoce (Mieczysław Jastrun, *Mit śródziemnomorski* – fr.; Grecy smutni i piękni. Rozmowa z Zygmuntem Kubiakiem, autorem *Mitologii Greków i Rzymian* – fr.)

22. Mój projekt (np. Pokolenie internetu wobec dziedzictwa starożytności)

23. Umiem – poznaję więcej

Średniowiecze

Pierwsze spojrzenie:

1. W cieniu gotyckich katedr. Niepokoje średniowiecza (2)

Dzieła i arcydzieła – zwierciadła rzeczywistości

2. Dante Alighieri, *Boska Komedia* – fr. (5 R)

- Wędrowka jako droga do doskonalenia i poznania. Symboliczny sens wędrowki Dantego po zaświatach
- *Boska komedia* a nauka św. Tomasza z Akwinu (*Summa teologiczna* – fr.)
- Motyw piekła w średniowiecznej literaturze i sztuce
- Piekło współczesności (Zbigniew Herbert, *Co myśli Pan Cogito o piekle*; U. Eco, *Imię róży* – fr.)

- ***Animowany film *Pieć Dantego* (2010) – projekcja i omówienie**

2. Dzieje Tristana i Izoldy (4)

Sprawdzian ze znajomości tekstu.

- Prawa miłości według współczesnych nastolatków, św. Augustyna i średniowiecznej legendy.– św. Augustyn, *Wyznania* – fr.)
- Etos rycerski.
- Średniowieczna wiara.
- Rola kobiety w wiekach średnich wobec realiów epoki

4

- Sposób wyrażania miłości w sztuce średniowiecznej i współczesnej (R. Magritte, *Kochankowie*)
- Etos rycerski
- *Gra z tradycją rycerską w literaturze postmodernistycznej* (Italo Calvino, *Rycerz nieistniejący*)

4.* Święty Franciszek, *Pochwała stworzenia* (3)

- Dylemat „być czy mieć” dawniej i współcześnie. Franciszkanizm. Natura kontra cywilizacja. *Pieśń słoneczna* wobec idei teocentryzmu; Leopold Staff, *Biedaczyno asycki!*; *Brat Słońce, siostra Księżyc*, reż. Franco Zeffirelli)
- *Życie św. Franciszka na freskach Giotto di Bondone* (Giotto di Bondone, *Wypędzenie demonów z Arezzo*)

5. Bogurodzica (2)

- Rola *Bogurodzicy* jako *carmen patrium* w początkach polskiego piśmiennictwa.
- *Deesis* w pieśni religijnej i ikonografii
- Średniowieczna i XX-wieczna poetycka modlitwa do Bogurodzicy (Krzysztof Kamil Baczyński, *Modlitwa do Bogurodzicy*)
- Nauka na pamięć najstarszej części poematu,

6. *Postuchajcie, bracia miła* (2)

- Matka Boża w sztuce średniowiecza
- Gotyckie katedry a kult maryjny
- Inspiracje apokryficzne w sztuce współczesnej (Max Ernst, *Madonna karcąca Dzieciątka...*; Stanisław Grochowiak, *Bellini. Pieta*)
- Sztuka interpretacji – malarstwo

7. Legenda o świętym Aleksym – fr. (3)

- Średniowieczna asceza w legendzie, biografiach świętych i w utworach współczesnych (*Święty Aleksy, Człowiek Boży*; Kazimiera Iłakowiczówna, *Opowieść małżonki świętego Aleksego* – fr.; Stefan Chwin, *Złoty Pelikan* – fr.)
- Parenetyczny charakter literatury średniowiecznej
- *Vanitas*, czyli ziemskie marność

8. Rozmowa mistrza Polikarpa ze Śmiercią (2)

- Dydaktyzm i satyra w Rozmowie mistrza Polikarpa ze Śmiercią
- Alegoria w literaturze, malarstwie i teatrze średniowiecza
- Triumf śmierci w sztuce (P. Bruegel, *Tryumf śmierci*)
- Fascynacja śmiercią w średniowieczu, zmagania ze śmiercią we współczesnej poezji, malarstwie i filmie (Eugeniusz Tkaczyszyn-Dycki, *XVI*; *Siódma pieczęć*, reż. Ingmar Bergman)

Film animowany :*Katedra* Tomasz Bagiński- samodzielna praca analityczna (2)

9.* A.Sapkowski :*Maladi* (5)

- Sprawdzenie znajomości lektury
- Bohaterowie opowieści Sapkowskiego.
- Reinterpretacja legendy o Tristanie i Izoldzie.

5

10*. Dramat średniowieczny – sceniczna realizacja (3 R)

- Wizyta w teatrze lub projekcja zarejestrowanego spektaklu i omówienie (np. *Historyja o chwalebnym Zmartwychwstaniu Pańskim* według misterium Mikołaja z Wilkowiecka, reż. Piotr Cieplak, 1995) lub

11. „Promujemy czytanie” (1)

- Fascynacje literackie: uczniowie reklamują ukochane książki

12. Praca klasowa z omówieniem (3)

Język lustrem kultury (3)

13. Sposoby szybkiego poszukiwania informacji (czytanie szybkie; czytanie wolne –refleksyjne; czytanie uważne; czytanie krytyczne)

14. Praca z tekstem współczesnym: Barbara W. Tuchman, *Odległe zwierciadło* – fr.

15. Język polski w rodzinie języków słowiańskich

16. Archaizmy

Nie tylko do matury (2 + 3 R)

17. Głosy o epoce (Henryk Samsonowicz, *Dziedzictwo średniowiecza. Mity i rzeczywistość* – fr.; Norman Davies, *Medium. Wieki średnie* – fr.)

18. Mój projekt (np. przygotowanie inscenizacji misterium Mikołaja z Wilkowiecka, *Historyja o chwalebnym Zmartwychwstaniu Pańskim*).

19. Umieć – poznaję więcej